Jüdische Pester Zeitung.

יידישע פעסטער צייטונג

ירחיעזס בלאטט ערשיינט
דרייטאל וואכענטליך
מאנטאג, מיטוואך אונד פרייטאג
אונד קאסטס
פיר עסטערייך-אונגארן
גאנציעריג 10 גולד. — קר. ע. וו.
האלבריג 5 גולד. — קר. ע. וו.
פיערטעליעריג 2 גולד. 50 קר. ע. וו.
פירס איינלאנד
גאנציעריג 11 גולד. — קר. ע. וו.
האלבריג 5 גולד. 50 קר. ע. וו.
פיערטעליעריג 2 גולד. 75 קר. ע. וו.

אויף דיעזע צייטונג קאנן מאן
יערעו טאג
פרענומעריראן
אונד דער פרענומעראציאנס-פרייז
ביינגלייך מיט דעם עמפאנג דעם
ערשטען בלאטעס.
דיא רעדאקציאן בעפינדעט
זיך אין
פעסט
וויאטצער בולוואר נומ. 29
וואקאן מאן אונד דיא פרענומעראציאנס-בעדינגונגען אנברינגען.

Nr. 67. פינפצעהנטער יאהרגאנג. פעסט, פרייטאג דן סטן הארט"ג. Pest, den 8 Juni 1883.

דער קריעג אין קאבול-בינא.

דער קריעג צווישען דען פראנצאזען אונד דען אינוואהנערן פאן אנאם, וואכסט זיך בעריים אין נומער 63 בעריבסטע. וויר מיט עדעם טאגע אין ערגסטערער. אינע פארזיכ אמטליכע דעפעשע פאם טען יני מעלדעט: דיא אינוואהנער פאן טאנקינ האבען אינען מיסאנער, דער זיא צור אנגאבע דעם בריסטליכען גלויבענס אבערעדען וואלטע, געקאפפט. אבערדיעס אזט עטטע אין אנאם אינע גראסע בריסטען-פערפאלגונג אויסגעבראכען.

זיא דיא פראנצאזישען צייטונגען מעלדען, האט בעריים בינא אין פראנקריך געיעסע בע-וועגונגען בעגאנגען דעם בריעגעס געגען אנאם גע-שטעלט. אויך ווען פראנקריך דיעזע בעריינינגונ נעם אנגענומען זא ווייר דיעזעס איך דען קריעג גע-גען בינא אויפגעהאבען מיסען.

פיר אינזערע לעזער אזט עס פאן וויכטיגקייט, צו וויסען, דאס ווען אין אנאם אונד קאבול-בינא וויר 140 אירען וואנען אונד דאס זיא דארט נור ווייל ווען אלטען פיפאלגונ וואהנען, זיא דיא ווען צום פרעסעגמאלע נאך אינזערען, אנאם אונד בינא געקאמען. דאריבער ערגעהלט דיא געזעטצע פאלגענדעס:

אם יאהרע 471 רעגירטע אין פערזען, זיא באלד דאמאלס דיא מיסען ווען לעבען, דער באזע ווייז-פערזישע קאנג פירזען, עס זיאר דעם צוי ציט דער אמיראס, אונד דאמאלס זיך צייא מאגיר (פערזישע בישטליכע אונד וואהרזאגער) אין אספאהאן פאן ווען געמארטעט וואהרען. דער באזע קאנג פירזען פאנד גן אינען פאזאנד, אום דיא ווען צו פערפאלגען. ער לעם דיא הערפסט דער ווישען אינוואהנער פאן אספאהאן, דער הויפט-שטאדט פערזיענס, טאדטען. דאן לעם ער זיך-גען בוגדער דען ווישען ערטערן גוויאלטזאם עגט-ווישען, אום דיעזערבען אום נאגטגע-טעמפעל צום „פיר-בריעגסטע" (מעבר המים) ערגעגען צו לאסען. דיא ווישי גלוטא איזר מערדערע אמיראס וואהרען אין דען קערקער געוואפען אונד שפעטער איך הינגעריכטעט.

אם אינדער אלטא, ווען דיא ווען אינטער אלטען אישטעגען איזראעלען מיסען: פערלע ווען אינגרעטען נאך אראבען אונד פערלע אסט-ערעטש נאך אינדען. אין אינדען בוידעטען דיא ווען זאגאר אינען אינגען זולבסטשטענדיגען ווישען שטאאט. דער אנפירער דיעזער פאן פער-ווען איסגעזאנדערטען ווען זאר יוסף רבן, אונד דער דאמאליגע קאנג פאן פארדער-אינדען נאהם דיא ווישען אנקאמטינגע זעהר פערזולד איך. ער שענקטע אינגען אין ווענם לאנדע וואהנוטצע אונד פרולבטע אינען, נאך אינדען אינגען גע-וועזען אונד פאן אינדעם אינגען בעפעהלסא-בער ווענדעם צו ווערדען. יוסף רבן זאר גון דער אינדישע ווענע-קאנג דער ווען, הויפטע אינע זאלבע האפאלטונג ווא דער קאנג פירזען, אונד דיא קאנגס-ווידע זאר פיר ווענע נאכקאמען ערבלר. נאך הייטצוטאג בעפינדעט זיך אין דער בוכהאלטער צו אספאהאן דאס פרייזלנאם, ווענדעם דער אינדישע קאנג דעם יוסף רבן ערטרינקען.

זא אינדער דער ווייט-אינדישע שטאאט פאן דען נאכפאלגערן דעם יוסף רבן דעגערט. עסט אים אינדע (152) קאמען דיא פארטיגען נאך פארדער-אינדען, פערגעבעטען דיעזען ווייט-אינדע-שען שטאאטע, ווענדער קאמען אין גיר אין קלי-נעם פרינצעסטום ווא. דיא ווען צאגען דאן זיהלך נאך קאבול, ווא זיא זיך נעדערגעלאסען.

אין אינדען, אנאם אינד בינא נכם עס צוי-ערלא ווישע קאסען: אינע פאן ווייסער הויט-פארבע דיעזע הייסען „בני ישראל" אדער „ישראלים", אינד אינע פאן שוארצער הויטפארבע דיעזע שוארצען ווערען עבען זא ווא דיא אינדען אינדאנער אים. אין פרוהערען צייטען ווארדען זיא פאן דען אינדישען דיעגערען אונטערדאבט, עטצט אבער לעבען זיא אין אינדען אונטער אנדערע הייס פיא, אינד פעלע דערזולבען דיעגען אין דער עגלישען אינטערעסען מיט אינטיגונג. דיא שוארצען ווערען אינטערשיידען זיך זא ווערד פאן דען ווישען ווערען. דאס מאן זיא קום פיר דיא זאהנע אינעם אינד דעזולבען שטאמטעס ערקענען קאנן. דיא שוארצען ווישען זיך געיעס דיא אלטערען ווי-שען אינוואהנער אינדיגנס. פעלע דערזולבען קענען גיר דיא ביבעל אינד דאבען פאן דער עק-סטטען דעם דערדער דיעגע אינגנס. ווישען דען שוארצען אינד ווישען דען עקסטרס נאר אינגע פערשיעדענהייט.

פעלע ווען אין אינדען אלטען זיך פיר דיא אבראהאמינגע דער „עשרת השבטים", דיא אינדער מיינגע נאך אינטער שלמאסר נאך אינדען אינגע-ואנדערט זינד. דען גראסען פלוס נאנגעס אין אינ-דען אלטען זא פיר דאס בובלישע גוזן, ווארדן שלמאסר דיא „עשרת השבטים" פערטריעבען, אינד דיא זאגע פאן דער עקסטסטען דעם „סמבטיון" דאס זיך בוא אינגען דעבראאפט ערהאלטען, נאך אינדער אנאבע בעפינדען זיך דער „סמבטיון" אין דער נעהע דער אינדישען שטאדט קאלקוט.

זיא נעזאגט, שאן זייט 1400 אינדען דעבען ווען אין דעם פערגען אסטען אינגס אינגס אינדען אינד זיך זולטען פערפאלגט, זיך זא מיסטעגס אינטער בינא-בריסטליכען ווענגטען ווארגען, דיא מיסטען פערפאלגונגען ווולדעטען דיא ווען דאר נור אין דען בריסטליכען שטאאטען. עטצט נאטטלאם האבען זיך דיא צייטען געגעדערט. אין דען מיסטען בריסטליכען שטאאטען זיך דיא ווען עגאנגיפירט אינד אללען אינדען בוינגען גלויבעטטעללט, אונד טראטצדעם ווענפפאלגונגען פינדען עטצט נוך אין דעם ווערד צוזאמענגעגעגען. יוסף אנד שטאאטס. דיא יוסף מאנגן גון אין דיא פערפאלגונ אינדער גלויבענס-בענאסטען אין אנאם דענקען, זיך ווענער וואהרעם בעריהמטען פראנצאזישען פלאג-זאפען ערוואנגען — אונד פאן דער שענדליכען ווענפפערפאלגונ אבשטעהען!

פערשיעדענע נייאנקייטען.

(אייגענע נאנען נייע ווענדונגע אים טיסא-עסלארער פראצעס-סע) ווי געבען דיעזע אבערשריפט מיט אינעם „פראגע צייטען", ווייל אונס דיא זאכע ווערד פאן דען ווישען, דאס מאן זיא קום פיר דיא זאהנע אינעם אונד דעזולבען שטאמטעס ערקענען קאנן. דיא שוארצען ווישען דיא געיעס דיא אלטערען ווי-שען אינוואהנער אינדיגנס. פעלע דערזולבען קענען גיר דיא ביבעל אונד דאבען פאן דער עק-סטטען דעם דערדער דיעגע אינגנס. ווישען דען שוארצען אונד ווישען דען עקסטרס נאר אינגע פערשיעדענהייט.

פעלע ווען אין אינדען אלטען זיך פיר דיא אבראהאמינגע דער „עשרת השבטים", דיא אינדער מיינגע נאך אינטער שלמאסר נאך אינדען אינגע-ואנדערט זינד. דען גראסען פלוס נאנגעס אין אינ-דען אלטען זא פיר דאס בובלישע גוזן, ווארדן דיא „עשרת השבטים" דיא ווען פערטריעבען, אונד דיא זאגע פאן דער עקסטסטען דעם „סמבטיון" דאס זיך בוא אינגען דעבראאפט ערהאלטען, נאך אינדער אנאבע בעפינדען זיך דער „סמבטיון" אין דער נעהע דער אינדישען שטאדט קאלקוט.

זיא נעזאגט, שאן זייט 1400 אינדען דעבען ווען אין דעם פערגען אסטען אינגס אינדען אינד זיך זולטען פערפאלגט, זיך זא מיסטעגס אינטער בינא-בריסטליכען ווענגטען ווארגען, דיא מיסטען פערפאלגונגען ווולדעטען דיא ווען דאר נור אין דען בריסטליכען שטאאטען. עטצט נאטטלאם האבען זיך דיא צייטען געגעדערט. אין דען מיסטען בריסטליכען שטאאטען זיך דיא ווען עגאנגיפירט אינד אללען אינדען בוינגען גלויבעטטעללט, אונד טראטצדעם ווענפפאלגונגען פינדען עטצט נוך אין דעם ווערד ווערגעגעגען. יוסף אנד שטאאטס. דיא יוסף מאנגן גון אין דיא פערפאלגונ אינדער גלויבענס-בענאסטען אין אנאם דענקען, זיך ווענער וואהרעם בעריהמטען פראנצאזישען פלאג-זאפען ערוואנגען — אונד פאן דער שענדליכען ווענפפערפאלגונ אבשטעהען!

דער קריעג אין קאבול-בינא.

דער קריעג צווישען דען פראנצאזען אונד דען אינוואהנערן פאן אנאם, וואכסט זיך בעריים אין נומער 63 בעריבסטע. וויר מיט עדעם טאגע אין ערגסטערער. אינע פארזיכ אמטליכע דעפעשע פאם טען יני מעלדעט: דיא אינוואהנער פאן טאנקינ האבען אינען מיסאנער, דער זיא צור אנגאבע דעם בריסטליכען גלויבענס אבערעדען וואלטע, געקאפפט. אבערדיעס אזט עטטע אין אנאם אינע גראסע בריסטען-פערפאלגונ אויסגעבראכען.

זיא שאן בעריסטעען, הערשטעט אין אנאם אינע שרעקליכע בריסטען-פערפאלגונ פאם יאהרע 1818 בוא 1858, אינד עבען דאם זיא דאמאלס דער אנלאס צור אינגשיגונ פראנקריכס. ווערדעם זיך דער פערפאלגען בריסטען אנגענאמען אינד דאס בינא אין אנאם אין דאס בובלישע בינא אין אנאם אין דאס בובלישע בינא אין אנאם אין דאס בובלישע

דיזרען. דער לאנדעס-בעמיקער, הערר דר. פעל-לעטאר, גאב זיין זיין גוטאכטען דאהין אב, דאס דעזע דורכאויס קיינע בלוט- זאנדערן פעטס-פלעקע זינד, וועלכע וואהרשיינליך דאפאן הערוהרען, דאס דא קלידער, וועלכע זא לאנגע אן דער ליבע וא-רען, פאן דעזער דא פעטס-פלעקע בעקאמען, ווייל ערדע ליבע פעטס אבזאנדערט. — זאמט אזט עס דאך בעזייטיגען, דאס דא קיין ליבע-שטיגגל גע-שגיגען, דאס נישט אינער אנדערען פרעמדען ליבע ערסט איניגע טאגע פאר דעם אויפזיען דערזעל-בען דא קלידער דער עסטער שאלמאס אנגעמאגען וואירדען, אונד דאס דא אבערהויפט פאן אינעם בלוט-אבצאפפען קיינע דערע זיין כאנן. דאך פער-שוינע דער נערעראזע גערעכטסאך דעזעם גוט-אכטען, דאס בעריהם אם 2-טען יולי פאר אנגען אר-דעם איינגעשטעללט וואירדע, בין ענגעגע. וואהרלי! ווי זערגען שאן מיט גראסער שאפנונג אונד גי-נעדדע דעם איינאנגע דעזעם פראגעפסעס ענגע-נגען. — דא אנקלאנג בא אישטיגיס פרעסס-פראגעפס ווירד דער אבער-שטאמאס-אנוואלד קאומא פערזאנלך פיהרען. דא אנקלאנג ליעגט איך אויפריינגע דעם פאלקעס, איך איפיינגלינג נעגען אייגע געוועטצלך אנגרייפאנגע קאנפעססיאן.

* (ע ר מ א ר ד נ נ א ר נ נ ע ם יודען.) אים מארזאשקעגר (איינגבוריגער קאמטאט) ווירד דעם „גיען פעסטער שיינאל“ גיגמעלדעט: אם 2-טען מאי וואירדע דער הייגיגע יידישע גאסטווירטה אן אינעם גאהענגלעגענען וואלדע דעם גראפען פעס-טעטטע מיט דורכשאפסענער בריסט מארד אויפ-גיפיגרען. בייא קריין וואר געמלך אן עריוארגנסטעם מאגע אין פעלד-הייטער עריטענען, דער אינע אלדע ליעטער ווייל פערלאנגטע, דא קריין אויך אינע פלייט-באנק האטטע, זאגטע ער צום פעלד-הייטער, דאס ער איין יינגעם שטיק פיעה צום שלאכטען בעגא-טרגען ווירדע. דער פעלד-הייטער עריוויעדטע דא-ריין: „דא קאנגטען איין זאלכעם שטיק פיעה אן דער מיעריא פאן דאבארגאט ליעבט צו קריפען בע-קאמטען?“ — קריין שטעקטע גען 100 גולדען צו זיך אונד מאכטע זיך אויף דען וועג צו דער עריוארגנגען מען מיעריא, ווערענד ער דען פעלדהייטער אים ווייטהיין צוריקלעט. נאך עטוא 10 מינוטען דארטע מאן אים שאנק-לאכלע אינגען שיס. גיע-מאנד קומטערטע זיך דארום. עטוא אינע האלבע שטונדע שפעטער קאם עדאר אין קנעכט מיט דער שרעקענס-נאכריכט: קריין הייגיג אים אלדע טארט. זאפארט וואירדע דעם בעגעדקס-גערוכט אן קאר-מאנד פאן דעם פאלדע דא אנגיגע עריטשאטטעט. דא ליעגע לאנ אינווייס דער שטראסע נעבען אינעם בוימע מיט דורכשאפסענער בריסט. דא קוגעל האטטע דעם אנגלקליכען דא לינגע מטזאמטס דער שלאנ-אדער דורכבאהרט. אין דער האנד הייעלט דא ליעגע אינען „פעטען קראמפפראס פעסט. וועלכער אים דעם הערטע-אטעל אינעם בוימען גערייסען צו זיין שיגען. איך וואר דא האנד עגע-קראגט. וואס דאייזיך דייטע, דאס קריין מיט דעם עוף טהורה. אונד ווען איך דא בעלי תלמוד פאן „עוף“ דא מערצאחל „עופות בולדעטען, זא קאממט עס דאך אומטער אין דער גמרא פאר: עופות טהורים אונד עופות טמאים. דא שטאממען דיעזע איך פאן אמת קדושים אונד נשים צדקניות דער — אונד נישט פאן אמת קדושות אונד נשים צדקיות!

נעשעפטס-בעריכט.

דער עכטן בענדעטע „מערארד-מארקט“ וואר גאנץ אינבעריהמטע. עס וואר ווענג קייפע-רישעגען, אם ערגסטען וואר דער מארקט פיר-רוהיג-וואר (פעלג-וואר). מאן בעצאהלטע פיר-בים-מארדער פאן 7—9 גולד! פער פאאר, שטייג. מארדער 12—13 גולד, אטטער 11—12 גולדען אל-טיסטע 3,40—3 גולדען, דאסטע 2,50—3,25 גולדען אללעס גוט מארטרט. דאזען 30—35 גולד מיט 5 בין 10 פערצענט.

פ ע ר ד ע ר ן. דא ציפיהרען בעטרוגען 1200 מעטרצ, וועלכע ווענגען אנוועזנדיגע פעלגער אינ-אינטערטגער קייפער אבזאטען פאנדען. דא פרייז וואירען: יוסף, דאכפין 160—180—190 גולדען; סט. קוגיא 140—160 גול, טערציא (120—140 גולדען, 90—115 גולדען, 60—90 גולדען. — פרוטען פין 260—300—325 גול, סעקונדא 220—250 גולדען, טערציא 170—220 גול, אללעס פער 56 וויליאראסם.

פ ע ס ט ע ר שלאכטפיה מ ר ק ט בייא דער אם 5-טען ד. מ. דער אין פעסט אבגעהאלטענען וואכנ-מארקט וואירדען 1-94 שטיק גראס אונד אונד 2197 קלייניפיה צו מארקט געבראכט. דיעזאן וואירדען פערקויפט: 10 שטיק ר ינ ד ר, פער שטיק פאן 50—150 גולדען; 1095 אכסען דאס פאאר פאן 30—475 גולד, 3 3 קוהע, דאס פאאר פאן 60—160 גול, 185 מעלדיגיג דאס שטיק פאן 85—170 גול, 36 שטיק בייפעל, דאס פאאר צו — גולד, 285 שטיק קעלבער, דאס שטיק פאן 26—70 גולד, 61 שטיק לעמער דאס פאאר פאן 5—6,5 גול. פייטיג פער 100 קילא: אכסענ-פלייש 57,—58 גולד. קוה-פלייש 53—55 גולד. — קאלב-פלייש 64—70 גולד. איר בייפעל-פלייש 50—52 גולד.

מאנטרי.

אין דער גיפערטיגען אידאעליטישען איטא-גאגען אידאראסען גמייגיגע איט מיט דאס חדש אלול הבל דא שטללע איגעס שחט ובדק טרבטיגען פארבעטעים מיט דעם אדרעס-גערלאלט פאן 350 גולדען צו זי זאמטט פייטיר וואיגיגע געבסט עמאלמענטען צו בעזעטגען. בעזעדבע, דא אים בעזוטצע פאן קבלות איר תרומת אבער ישט יצרכ פאן נאיי זמנינו זיר, זא וויא דיא בעפעל-גיגע דאבען, דאס נאטאראט צו בעגלייטען. יאל-לען מיט דען נאדרגען ציינגסטען פערזערגען, בין 1-טען איגוסט צום פראבע-פאטראט ערשיינען. — גור דעם אדעעפטרטען ווערדען דיא דאלבע דייזע שפעזען פערגעטצט.

פ ע ל-ב א א ר (פיעבבוריגער קאם.) 1883.

מאיטשין בלוט, פרעזעס.

פרוכט- אונד מעהל-פרייז-טאבעללע.

פ ר י כ ט	קיילאגיגע וויזיגען פר-הונדערט	פער 100 קילאגראם
נאדד-אונגאריגשער	75	
„ „	76	
„ „	77	(0.15—10.2)
„ „	78	10.25—10.30
„ „	79	10.35—10.40
„ „	80	10.50—10.55
„ „	81	10.60—10.65
פעסטער-נאדדן	75	
„ „	76	
„ „	77	10.45—10.50
„ „	78	10.55—10.65
„ „	79	10.70—10.80
„ „	80	10.85—10.90
„ „	81	10.95—11.—
טרוגס	75	
„ „	76	
„ „	77	10.50—10.55
„ „	78	10.60—10.70
„ „	79	10.75—10.85
„ „	80	10.90—10.95
„ „	81	11.—11.05
וויטשענוינער	75	
„ „	77	10.45—10.50
„ „	78	10.55—10.65
„ „	79	10.70—10.80
„ „	80	10.85—1.90
„ „	81	10.95—11.—

פ ר י כ ט	פריידעס פר-הונדערט	פער 100 קילאגראם
לאנדן	70	90—7.70
עדעטע מאלץ	62	
„ בעשר	62	7.30—7.10
האפער	60	6.80—6.40
קוקורוץ מאנאטער	75	6.65 6.70
אירבסן	73	6.60 6.65
וויזען	פער הונדערט	
אלטער		10.93
		—
		—
		—

פארדערן. זא קאם עס, דאס הולדעסהייטער מיט זיינעם אנזוכען בים אינגאריישן מיניסטעריאום איינ־פאך אבגעזאגט, דיא אינגאריש רע־גערונג זאה עס פיעל לעכער, דאס דיא יידישן הלמוד־יונגע, וועגן זא איינמאל שאן פאם פעס־טער סעמינאר נישט וויסען מאנגן, עהער דיא אינלענדישע פרעסבורגער שיבה בעזוכען זאלטען, אלס עטוא אין איסלענדישעם ארטהארדאקסע דאבבינער־סעמינאר; דיא פרעסבורגער שיבה דאסטע דעמנאך דיא קאנקורענץ דעם הולדעס־הייטערישן סעמינארס נישט צו בעפארכטען, ווייל איהר דיא אהער דער שיבה, נישט אבער אך דיא צאנלונגע דעם ארטהארדאקסן סעמינארס דער מיליטער־פפליכט־בעגיינסטיגונג זיך עפיטשען. — נון איזט עס אבער אנדערס געווארדען, דער מינס־טער ענטצעיהט דער פרעסבורגער שיבה, וועגן דעזעל זיינען פערהאנדעלט זיך נישט פיעל, דאס אפפענטליכען־עכט אונד אויך דיא ער־יעהנטע בעגינסטיגונג. עס איזט נון פאנלוך: אם פיעלע „בחורים" דאס ארטהארדאקסע סעמינאר נישט דער פרעסבורגער שיבה פארצייען ווערדען (דאס איזט עכען נישט צו בעפארכטען, דא אייך דאס הולדעסהייטערישע סעמינאר איינעם „בחור" דיא אינאהמע נישט געווערדיגט, וועגן ער זיך אובער אבסאלווירט אויסלעזיג שטיהט, נישט איסיזזן דאגן; ווייל פערען עראך אין דער אביזיזונג דעם הולדעסהייטערישען אנזוכענס אין אינרעכט, נאכ־דעם דען הארען אין דעם בעפעהלער סעמינאר דיא אין יעדע שטעהענדע מיליטער־בעגינסטיגונג א גע־ווערדט ווארדיג, אבגלייך איך דיזעם איינע איס־לענדישע אנשטאלט איזט, אונד יארהים; ווייל דיא דאגעגען עכען קיין ארטהארדאקסע סעמינאר אר־דערן מאכטע; אין בעזאנדערס אנגלוק; דיא ארטהא־דאקסען וויזען איך דאס הולדעסהייטערישע סע־מינאר אלס נישט־ארטהארדאקס צייכ; ווערדער דיא דענעזונג עס נישט אינטערשטעצען מאג, ווייל זא עס אהרערזיזס פיר דאס־ארטהארדאקס דאלטן!

(דאס איין יידישע מיין.

קאנט אין דער קאטהאליש־ען קירכע מיט יידישע קערפער).

ווייל אלליין פיר אין אלטען־פעסטיגונגען, אין־ווייל דיזעם פאגע אפליין, נישט אין יידישע־דייטשען אין־ווייל אין מאר־אא־טרעגיאט (מאבארא) דיזער מאגע אבגעדאלטען ווארדיג אונד צוואר אין קאט־אליש־ען שטאנדפונקט, דער פאלל איזט פאלגענדער: אין מאבארא ערסטסטיט אין יידישער יגלונג, נאמענס לעהנער, דער אין אינגעזעצונג־טער וויאלין־שפיעלער איזט אונד דער בזוהער אים

דע־ווידאל מיינסע נעמליך דאס לאנג־ווייל, ואבאלד ער איך דען טהיאן קאמפט, דען יידען דיא בעזיילונג צוי יינקערי־נאך ענגלאנד עטהיילען ווערדיג אבער עדיאר נאהאלט דער אין אנזעגיגר קאמוילען אונד פיגור דעם לאנגס ווא, דייטעמע דע־ווידאל ווארטע איך שבתי צבי.

דער ווארדיגן גון דיא ווייטיגען פאדינגע מיט שבתי צבי בעשפראכען, וועלכע ווי דער נישט אים צייטע. נעשפיעלע אנדערן אין מאלנכס קרעצע פאסטונג אינער ערצפלונג מעשטיהלען וואלען, ווי יאללען דיא נעשיכטע פאן שבתי צבי דאס איינגעדרעגן, וויא ווי אין דער (2.מען פארשטעהונג נעבלעבען.

אלס שבתי צבי מיט ווייבן לייטען אין אינעם דאפען פאר קאנסטאנטינאפעל אנלאנגט ערשיינען צוויא הארן טירקישע בעאמטע אונד פערהאפטעטען דען שבתי צבי. דער נאכ־ווייטער אכטערד האטטע נעמליך פאן דער אויפפעזונג דער יודען וועגן דעם משיח פערנאמען אונד יאללען אויך מיט אינעם שלאנג אין ערדע מאנען שבתי יוארדע נו אין קעסטען נאך קאנסטאנטינאפעל נעבראכט. אינדעם סון האטטע ווייג אנלאנגט אויך דער אויפזעהן ערעגטע עס ווי דא אין יאללער אנדראנג פאן יודען אונד טירקען דען אנזעהליכען „מעסיאס" יודען יאללטען, דאס דיא פאלקסמענגע מיט גרעסטער מיהע אדרינגען מאנטע דאנגע דער פאטע, צו יוללטען שבתי יוארדע דער אין־ווייל אין דער אנזעהליכען אונד אין דער אנזעהליכען אונד אין דער אנזעהליכען אונד

האָבן אַלס „רעפֿערענט" מיטגעווירקט? האָט זיך איז דיעזער בעשלוס אונד דאָס גאַנצע אין אַלגעמיין זעט בעשלוססעס אינגעלייטעט ווייטער פֿערפאָרטן פֿאַן אַמטס-וועגן צו בעזייטיגן." דיעזע ענטשיידונג, דיא פֿאַן דער קאָנגלובן קריטיק אין דען לעצטען טאָגען געטראָפֿען וואָרדע, ווירד מיט אינער לאַנגען „מאָטיווירונג" בעגלייטעט, דערען הויפּטשטעלען ווי אַלגט לייטען: „דאָס געווען פֿאַם יאָהרע 1871 ערמעכטיגט וואָהל דען פֿרעי-דענקען אינעם גערכטס-האָפֿעס ערסטער אינ-שטאַנץ, אין „ענגער ווייטען אנגלעגענהייטען" אינען גערכטס-גאַנצער אַלס אינשטרוכטיגונג-ריכטער צו ענטזונדערן, ווייל עבען דאָס גאַנצע נעשעפֿט אינ-נעם אונטערזוכונגס-ריכטערס זיך אינגעטלוך נור איין דיא אונטערזוכונג בעשרענקט: אָב אינע שטראָפֿ-באַרע האַנדלונג פֿאָרלעגע אונד אָב ערשווערענדע אָדער מילדערנדע אומשטענדע אביזאָלטען? — דיע-זעס הענגט אבער מיט דער האָהען אינטאַבע אינ-נעם „רעפֿערענטען" דורכאַיס ניכט צוזאַממען, ווייל-בער אין גוטאַכטען דאָרבער אבגעגעבען האָט: „אָס דער גערכטס-האָף אין אינער פֿאָרלייגענדען אנגע-לעגענהייט צו פֿערפֿיגען האָבע! אלס רעפֿערענטען קאָנגען נור זאָלכע פֿערוואָגען ווערקען, ווערלכע אלס ריכטער דיא פֿרייזונג בערייטס אבגעלעגט האָבען אונד פֿאַן דיעזער מאָעגלעכען אינ-שטאַנד אין אַלגעמיינען אונד אין אַלגעמיינען אָב אַלס אַלגע דער אינגעלעגענהייטען אינ-דער מילדערנדע אומשטענדע אביזאָלטען? — דיע-זעס הענגט אבער מיט דער האָהען אינטאַבע אינ-נעם „רעפֿערענטען" דורכאַיס ניכט צוזאַממען, ווייל-בער אין גוטאַכטען דאָרבער אבגעגעבען האָט: „אָס דער גערכטס-האָף אין אינער פֿאָרלייגענדען אנגע-לעגענהייט צו פֿערפֿיגען האָבע! אלס רעפֿערענטען קאָנגען נור זאָלכע פֿערוואָגען ווערקען, ווערלכע אלס ריכטער דיא פֿרייזונג בערייטס אבגעלעגט האָבען אונד פֿאַן דיעזער מאָעגלעכען אינשטאַנד אין אַלגעמיינען אונד אין אַלגעמיינען אָב אַלס אַלגע דער אינגעלעגענהייטען אינד